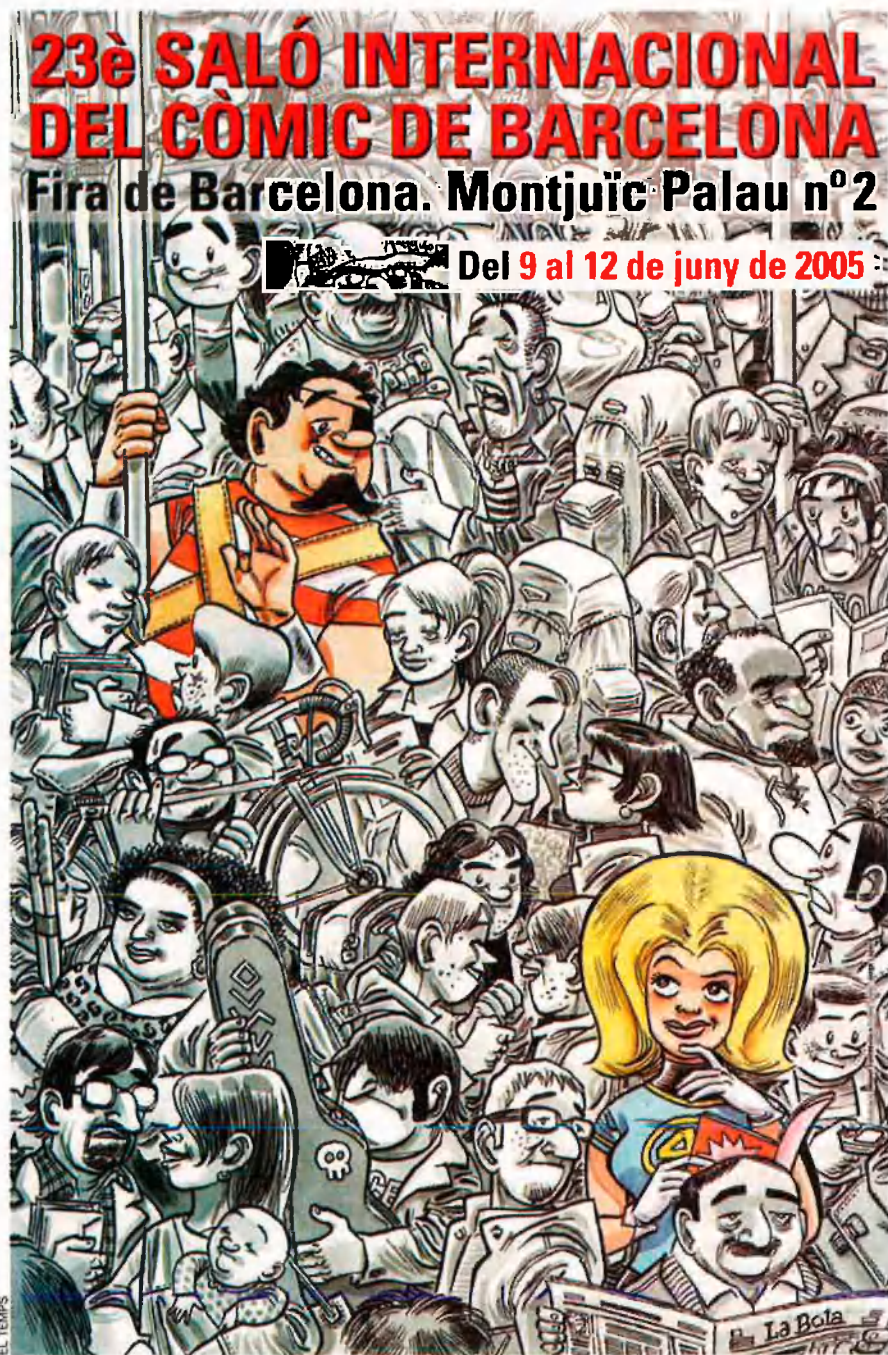

La fira de 'l'art seqüencial'

El 9 de juny s'obren les portes del Saló del Còmic de Barcelona. Hi acudiran convidats més grans que mai, com ara el llegendari Berni Wrightson. Però hi faltará un mite, Will Eisner, tot i que la seua crònica de la realitat és més necessària i present que mai.

Els afeccionats del nostre país a la historieta —"l'art seqüencial", com l'anomenava l'enorme dibuixant americà Will Eisner, que va morir a principi d'any— es troben excitats: ara per ara, el panorama de la distribució editorial canvia de manera salvatge, i això, d'alguna manera, transmet que el mitjà, contra pronòstic, resisteix la competència de qualsevol altre sector de l'entreteniment.

La primera convulsió ha derivat de la no-renovació de l'acord que la factoria nord-americana Marvel —la major empresa de còmics, mare de Spiderman— mantenia amb Planeta, el gegant editorial que editava a l'estat espanyol tot el material Marvel. Ara, Panini, una gran empresa italiana que feia de mitjancera europea entre Marvel i Planeta, editarà directament ella mateixa Marvel per a l'estat espanyol. Amb això, el grup de la família Lara ha vist perdre una font d'ingressos i de presència al quiosc molt considerable. Sobretot perquè, a hores d'ara, no deixen de prodigar-se videojocs i grans produccions cinematogràfiques inspirades en els còmics Marvel (Hulk, X-men, Elektra, Spider-man, i, de manera imminent, Els Quatre Fantàstics).

Però els Lara tenen un as en la mànega. La notícia acaba d'esclatar: Planeta, des del mes de juny, es quedarà amb l'edició i distribució per a l'estat espanyol de DC Comics, l'empresa creadora de Batman i Superman, dos personatges que seran relançats amb dues grans pel·lícules (*Batman begins* s'estrena als EUA el 15 de juny). Fins ara,

i des de feia vuit anys, els drets de publicació dels còmics DC els tenia una altra veterana empresa catalana, l'editorial Norma, que havia editat el producte en forma d'edicions luxoses adreçades a llibreries especialitzades. Però, segons un comunicat enviat per Norma als mateixos distribuïdors, "DC vol ara un mercat més massiu i té una política

orientada cap al quiosc, la qual cosa li exigeix un canvi radical d'editor". S'espera, per tant, un atac molt agressiu de Planeta als quioscos, amb el seu nou material de DC. Paradoxalment, les seues armes seran personatges i còmics que, fins fa no-res, eren la seua competència directa i salvatge. La veritat és que cal fer memòria per recordar un escenari tan estrany de la indústria editorial de la historieta a casa nostra. Mentrestant, les altres editorials del país observen el canvi per situar-se en el tauler.

Desaparició, globalització. Un tauler que, en els darrers temps, ha estat marcat per la desaparició de productes veterans i molt significatius, com ara *El Vibora*, i per la consolidació paral·lela d'un escenari sectorial cada vegada més internacionalitzat: avui, les històries costumistes de Seattle són, en forma de còmic, més apreciades i lloades a Barcelona que als Estats Units; en canvi, ninotaires de l'estat espanyol com Salvador Larroca o Carlos Pacheco s'han consolidat com a vertaderes estrelles gràfiques americanes. Paral·lelament, les històries d'horror que s'han viscut a Sarajevo es converteixen en entreteniment intel·lectual a casa nostra a través de la narrativa gràfica, i les editorials del país intenten, en canvi, publicar pertot arreu el material autòcton: finalment, el còmic, amb la seua independència com a mitjà, sembla que s'ha convertit amb la major naturalitat en la plasmació màxima del *melting pot* artístic global, del mestissatge absolut de idees, pretensions i objectius. El Saló del Còmic de Barcelona, que se celebra a Fira Barcelona entre els dies 9 i 12 de juny, canalitza aquest sentiment i l'exhibirà, en forma de fira sobre el gènere, en un recinte de 13.000 metres quadrats. A més dels premis pertinents als millors productes del 2004 –que s'atorgaran durant el certamen– i d'exposicions destacades a artistes gairebé contradictoris, com ara Manel Fontdevilla i Horacio Altuna, la nòmina de convidats potser resulta més aclaparadora que mai. Hi acudirà, per exemple, l'etern rei absolut del gènere del terror gòtic, l'il·lustrador Bernie Wrightson, imitat durant anys per legions de dibuixants. També hi seran els famosíssims dibuixants de superherois Adam Ku-

A dalt, a l'esquerra, il·lustració per a l'àlbum *Las reglas del juego*, de Will Eisner –a sota-. A dalt, a la dreta, vinyeta del gòtic Bernie Wrightson; i a sota, dibuix d'Art Spiegelman per a *Maus*.

bert i Jim Starlin, i estrelles *underground* americanes, com ara Gilbert Shelton. I mestres de la irreverència, com Ralf König, el rei de l'humor sardònic gai. O l'actual dibuixant de *Lucky Luke*, Achdé, i el guionista més rellevant de *Catwoman*, Ed Brubaker.

L'herència de la crònica social.

Hi haurà, inevitablement, grans absències. La més significativa, la de Will Eisner, pare del famós personatge The Spirit i pare també d'una crònica social descreguda de gran bellesa narrativa i gràfica. Amb la mort d'Eisner, el còmic perdia un dels màxims defensors, un home que sempre el va considerar el millor i més directe vehicle per contar una història, una forma artística de futur, no només de passat. Segons Eisner, la valoració general del còmic com a mitjà ha de millorar inevitablement "a mesura que avança la necessitat [social] d'imatges que puguin proporcionar una comunicació més ràpida".

Ara mateix, molts són els hereus destacats que li han après la lliçó i han agafat la historieta com a manera d'o-

ferir al món un fresc ràpid i punyent de la realitat. Per exemple, Art Spiegelman, que va guanyar un premi Pulitzer amb la seua obra *Maus* –un conte gràfic sobre l'Holocaust protagonitzat per ratolins– i que ha impactat tothom amb *Sense l'ombra de les torres*, dedicada a l'univers que ens ha quedat després de l'11 de setembre. O Joe Sacco, autor que ha arribat al cim del còmic-periodisme amb treballs com *Gorazde: zona protegida* i *Palestina, en la franja de Gaza*. També Tomaz Lavric, autor del magnífic àlbum *Fàbules de Bosnia*, que havia d'acudir enguany al Saló del Còmic però que, finalment, no hi vindrà. En canvi, sí que hi seran Guibert i Lefèvre, creadors de la novel·la gràfica *El fotógrafo* (Glénat), en la qual barreja la fotografia i el còmic per narrar les experiències que Lefèvre, com a fotògraf, va viure a l'Afganistan en companyia de Metges sense Fronteres.

El resultat és una nova i sòlida manera de narrar, unida a l'esperança i la valentia que, com a pròpies del mitjà, eren invocades per Will Eisner.

Joan M. Oleaque